



# Innovation som drivkraft för förändring inom kollektivtrafiken

## Utbildningens utgångspunkter

Denna innovationsutbildning tar sin utgångspunkt i att skapa balans och överensstämmelse mellan tre olika komponenter. För att en verksamhet ska fungera väl krävs förståelse för avnämarnas *behov*, att organisationens *erbjudanden* väl matchar dessa behov (och inga andra), samt att de *resurser* som används är väl anpassade för just dessa erbjudanden (och inga andra).

I uppdraget att förändra och utveckla blir det en viktig uppgift för beslutsfattare inom kollektivtrafiken att förstå hur behoven förändras och kontinuerligt anpassa kollektivtrafikens alla erbjudanden såväl som tillgängliga interna och externa resurser. Närmare beskrivning om hur denna balans är tänkt att realiseras återfinns i utbildningens fem kursmoduler i form av workshops.

## Pedagogisk idé

Det finns flera bärande pedagogiska idéer i utbildningen. En sådan är att det inte finns färdiga (rätta) lösningar utan utbildningen handlar om att utveckla och testa nya sätt att göra saker. Att deltagarnas bidrar med sina egna funderingar och erfarenheter är därför helt avgörande för möjligheterna att skapa nya saker. Tillsammans bygger vi basen av erfarenheter och kunskaper och tillsammans tar vi ansvar att det som sker under utbildningen har hög relevans för kollektivtrafikens utveckling.

En annan tanke är att blanda akademi och praktik. Vid internaten kommer det att göras inspel kring teori och tidigare kunskap inom respektive tema såväl som bjudas in gäster med intressanta praktiska erfarenheter och utmaningar. En tredje tanke handlar om att testa och öva olika inslag som diskuteras i utbildningen. En avslutande pedagogisk idé handlar om betydelsen av individuell reflektion för att följa upp nya observationer och insikter. Mellan träffarna har deltagarna i uppdrag att spana efter intressanta observationer att ta med sig till programmet där utrymme kommer att ges för individuell reflektion såväl som för utbyte av erfarenheter.

Förhoppningen är att deltagarna genom utbildningens struktur och dess pedagogiska idé skall kunna få sig till livs: Ett utvecklat nätverk av relevanta kompetenser och individer, översikt av analytiska verktyg och öva på att använda dem, möjlighet att utveckla och förfina konkreta koncept med relevans för egen verksamhet samt både breddade och fördjupade kunskaper om innovation.



## Utbildningens kursmoduler

- **Omvärldsanalys för innovation (WS 1)**

Första dagen ägnas åt programmets kick-off och utbildningens gränsöverskridande innovationsprojekt. Under andra dagen diskuteras att framgångsrikt innovationsarbete måste förstås i det sammanhang det sker. Det innebär bl a att omvärlden och de förändringar som sker i denna blir viktiga att tolka och förstå. De förändringar som sker har avgörande inverkan på vad som förväntas av kollektivtrafiken och vad som är prioriterat. På så vis ger förändrade förutsättningar upphov till nya eller förändrade behov hos kollektivtrafikens avnämare. En grundläggande förståelse för dessa förändringarprocesser och hur de påverkar behoven är avgörande för att kunna bedriva ett framgångsrikt innovationsarbete.

Syftet med denna första kursmodul är tillgodogöra sig kunskap om omvärldsanalys och koppla denna till att beskriva och förstå avnämares behov och hur dessa förändras.

- **Utveckla tjänster och innovation (WS 2)**

Processen att framgångsrikt utveckla en tjänsteidé till en slutgiltig tjänsteinnovation ses ofta som en nödvändighet för ett företags möjligheter att kunna konkurrera på marknaden, både på kort- och långsikt. Traditionellt, så används dock ofta metoder och verktyg som i grunden är framtagna för utvecklandet av produkter när tjänsteidéer skall utvecklas. Men att utgå från ett produktcentrerat synsätt när nya tjänster skall utvecklas är långt ifrån optimalt.

I modulen kommer deltagarna dels diskutera aktuella teorier om tjänsteutveckling, tjänsteinnovation och hur dessa kan ses utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Därtill kommer de även praktiskt applicera olika metoder och verktyg hands-on för att ytterligare fördjupa sina kunskaper i ämnet.

Syftet med denna kursmodul är att introducera deltagarna till metoder och verktyg som är anpassade för att t.ex. fånga kundens uppfattningar om hur en tjänst upplevs, eller att bättre kunna förstå vilka hinder som finns internt i företaget när nya tjänsteinnovationer utvecklas.

- **Strategier och implementering av innovation (WS 3)**

För att ett lyckat innovationsarbete ska få genomslag krävs att detta kan implementeras i praktiken. Nya erbjudanden och nya sätt att leverera dessa kräver anpassningar och förändringar i genomförandet. Det blir lika viktigt att sluta göra på gamla sätt som att börja göra på nya. Samverkan och gränsbrytande måste också till, men både det egna interna organisatoriska innovationsklimatet och det klimat som återfinns vid t.ex. interorganisatoriskt innovationsarbete innehåller såväl restriktioner som möjligheter. Centralt i sammanhanget blir att hitta strategier och förhållningssätt som bidrar till att skapa överensstämmelse mellan nya erbjudanden och hur dessa kan tillhandahållas/levereras. På vilket sätt kan organisatoriska former och styrverktyg underlätta/begränsa innovationsarbete och att detta realiserar?

Kursmodul tre syftar till att diskutera och ge strategiska verktyg för att introducera och implementera innovationer inom kollektivtrafiken.



- **Realisering av organisatoriskt lärande för innovation (WS 4)**

Förmågan att ta tillvara förvärvade kunskaper i samband med strategiskt implementering av innovationer och se kunskaper utifrån nya perspektiv är centralt för kontinuerligt innovationsarbete. Forskning pekar emellertid på att organisationer brottas med ett antal utmaningar vad gäller organisatoriskt lärande och att lärandet på många plan är undermåligt. De organisatoriska resurserna för att bedriva innovation har med andra ord ofta en betydande utvecklingspotential.

Några av de frågor som denna kursmodul belyser är hur lärande på individuell och organisatoriskt plan kan förstås och vilka verktyg som är användbara för att underlätta lärande för innovation. Syftet är att öka kunskapen om vad som är en lärande organisation, hur lärande kan ske och hur lärande kan förbättras genom t.ex. internt värderingsarbetet och olika former av jämförelser.

- **Projektpresentation och diplomerings (WS 5)**

Avslutande kursmodul knyter ihop tidigare tillfällen genom att sammanfatta erfarenheter från de olika delarna till en övergripande helhet. Behovet av innovation, kollektivtrafikens erbjudande och tillgängliga resurser för innovation kommer vidare att belysas utifrån nyttan av innovationer. Detta sker huvudsakligen genom att kursdeltagarna inför en kvalificerad publik ”pitchar” ett antal innovativa idéer som det arbetat med under utbildningens gång.

Väl mött!

Programansvarig, Ulf Ramberg, 28 juni 2018